

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НИЖНЕСУНЬСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул.К.Маркса, д.18а, с. Нижняя Сунь,
Мамадышский район,
Республика Татарстан, 422158

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ТҮБӘН СОН АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

К.Маркс ур., 18а нче йорт, Түбән Сон авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы, 422158

тел.(факс): (85563) 3-01-41; e-mail: NSun.Mam@tatar.ru, www:mamadyush.tatarstan.ru

Постановление

от «24» марта 2022г.

«2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Түбән Сон авыл жирлеге территориясендә жирләрден файдалану һәм аларны
саклау» муниципаль программасын раслау турында

Карар

№ 7

Россия Федерациясе Жир кодексының 11, 13 статьялары, «Росси Федерациясендә жирле үзидарәнең гомуми принциплары турында»гы 200 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы нигезендә, Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районының «Түбән Сон авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставына таянып, **КАРАР БИРӘМ:**

1. «2022-2024 нче елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципал районының Түбән Сон авыл жирлеге территориясендә жирләрдә файдалану һәм саклау» муниципаль программасын раслау турында.
2. Әлеге карарны Мамадыш муниципаль районының (mamadysh.tatarstan.ru) рәсми сайтында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсм порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.
3. Карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплылыгымд калдырам.

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Түбән Сон авыл жирлеге Башкарма
комитеты житәкчесе

/Р.Ш.Гафиятуллин/

Түбән Сон авыл жирлеге Башкарма
комитетынын

24.03.2022 елның 7 санлы карарына кушымта

2022-2024 елларда «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Түбән Сон авыл жирлеге территориясендә жирләрне куллану һәм саклау»

муниципаль программасы

ПАСПОРТЫ

Программа атамасы	“2022-2024 елларда Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Сон авыл жирлеге территориясендә жирләрне куллану һәм саклау”.
Программаны эшләү өчен нигезләр	2001 елның 25 октябрэндәге 136-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы
Программаның заказчысы	Түбән Сон авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчесе	Түбән Сон авыл жирлеге башкарма комитеты
Муниципаль программаның максаты	Жирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү, рациональ файдаланылмый торган жирләрне ачыклау, жирләрнең (туфрактарның) сыйфатын саклау һәм экологик хәлне яхшырту; халыкның сәламәтлеген һәм яшәшенең уңай шартларын тәмин итү өчен әйләнә-тирә мохитне саклау, яклау һәм яхшырту.
Муниципаль программаның бурычлары	Авыл жирлеге территориясендә жирләрне рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру, жирләрне инвентаризацияләү.
Муниципаль программаны тормышка	2022-2024

ашыру сроклары	
Финанслау чыганаclarы һәм күләме	Финанслау таләп итми
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре	Жирләрдән файдалануны тәртипкә салу; яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертү; жирләрне нәтижелә файдалану һәм саклау; бозылган жирләрне торгызу; Түбән Сон авыл жирлегә халкының экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү; салым салу базасын арттыру;.
Программаның кулланылышын контрольдә тоту	Программаның кулланылышын Түбән Сон авыл жирлегә башкарма комитеты тикшереп тора

1. Программаның эчтәлегә һәм аны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Жир-гомуми биосфераның мөһим өлеше, аны куллану башка табигат объектлары: су, урманнар, хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйлә. Жирне куллану һәм саклаудан башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел диярлек. Шулар ук вакытта жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якын киләчәктә әйләнә — тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы-туфрак жимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча бөтен табигат комплексының экологик начараюына да китерәчәк 2022-2024 елларда «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Түбән Сон авыл жирлегә территориясендә жирләрне куллану һәм саклау» муниципал программасы (алга таба Программа) жир ресурсларынан нәтижелә һәм рациональ файдалану һәм икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә идарә ит буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәэмин итә торган жирләрне куллану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Жир фондының зур күләмнәрен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли.

Табигаттә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәжәләвен бозу, урманмы ул, хайваннар дөньясы, жир, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдалану, аңа куллану һәм хужасыз мөнәсәбәт аны башкара торган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләренең кимүенә китерә.

Жирне саклау жирдән нәтижелә файдалану булганда гына нәтижелә

булырга мөмкин.

Түбән Сон авыл жирлегенен тотрыклы социаль-икътисади үсеше һәм анда яшәүчеләрнең экологик куркынычсыз тормышы проблемалары бүгенге этапта жирләрне саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән.

Авыл жирлеге дәрәжәсендә жирләрне саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Түбән Сон авыл жирлеге территориясендә төрле файдалану өчен жир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле жирләр-авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы жирләре.

Жирлек территориясендә көтүлекләр һәм печәнлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Печәнлекләр фермер һәм шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан кулланыла.

Жирләрнең экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләnmәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары.

Программаның максаты:

- жирләрнең экологик системаларны, жирнең хужалык һәм башка төр эшчәнлек алып баруның нигезе булырга сәләтен саклап калуны тәэмин итүче ысуллар белән файдалану;

- жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенен башка тискәре (зарарлы) йогынтыларын булдырма;

- деградациягә, пычрануга, чүпләнүгә, бозылуга, хужалык эшчәнлегенен башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар булган жирләрне яхшырту һәм янадан торгызуны тәэмин итү;

- авыл жирлегендәге жирләрне, экологик хәлне яхшырту; халыкның сәламәтлеген һәм тормыш-көн күрешен уңай шартлар белән тәэмин итү өчен авыл жирлегенен табигатен саклау һәм реабилитацияләү;

- арендага (милеккә) бирү максатларында жирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү үткәрү, рациональ файдаланылмый торган жирләрне ачыклау;

- деградацияләнергә, бозылуга һәм башка тискәре (зарарлы) йогынтыларга дучар булган жирләрне яхшырту һәм торгызуны тәэмин итү;

- жирләрнең (туфракның) сыйфатын саклау һәм экологик хәлне яхшырту;

- әйләнә-тирә мохитне саклау һәм яхшырту, халыкның сәламәтлеген һәм тормыш эшчәнлеген өчен уңай шартлар тудыру.

Задачи программы:

- жирләрне куллану һәм саклау нәтижәләлеген арттыру;

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендә эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрне рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;

- жирләрне инвентаризацияләү.

3. Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Программа чараларын финанслау каралмаган.

4. Программаны тормышка ашыру механизмы.

Программаны тормышка ашыру Түбән Сон авыл жирлеге территориясендә элеге программаны тормышка ашыру механизмын регламентлаучы норматив хокукый акт нигезендә тормышка ашырыла.

Программаны башкаручылар тормышка ашыра:

- программаны тормышка ашыруны норматив-хокукый һәм методик якта тәэмин итү;

- подготовку предложений по объемам и условиям предоставления средств бюджета для реализации Программы;

- программаның максатларын һәм бурычларын яктыртуга юнәлдерелгә мәгълүмати һәм аңлату эшләрен оештыру;

- жирләренә саклау максатыннан жир биләмәләренә инвентаризация үткәрәләр.

Жирләренә инвентаризацияләү жирләренә деградиацияләү, пычрату, чүпләү бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләренә башка характеристикаларын рәхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыкка максатыннан башкарыла.

5. Программаның көтелгән нәтижәләре

Әлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуға, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенә инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруға, икътисадны үстерүгә, жирләренә нәтижәле файдалануға һәм саклауға ярдәм итәчәк.

6. Программаның төп чаралары исемлегенә

п/п	Программаны тормышка ашыру буенча чаралар	Финанслау чыганақлары	Үтәү вакыты	Программа чараларын үтәү өчен жаваплы
1	Гражданнарға жир законнарына аңлатма бирү.	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитетъ
2	Авыл жирлеге территориясен чүп-чардан чистарту буенча	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитетъ

	даими чаралар оештыру			
3	Буш һәм рациональ булмаган файдаланылмый торган жирләрне ачыклау һәм аларны үз вакытында хужалык әйләнешенә кертү	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
4	Жир кишәрлекләрен үз белдеге белән алу фактларын ачыклау	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
5	Жирләрне инвентаризацияләү	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты
6	Экологик хәлне шактый начараюга китеерүче жир участокларыннан файдалану фактларын ачыклау.	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлеге Башкарма комитеты